

Motion till riksdagen

1989/90:So236

av Ingrid Ronne-Björkqvist och Erling Bager

(båda fp)

Alkoholpolitiska åtgärder

Alkoholbruket kostar vårt land 70-80 miljarder kr. per år. 20 % av hälso-och sjukvårdskostnaderna är relaterade till alkoholbruket. 85 % av alla våldsbrott begås av alkoholpåverkade.

Effektivaste vägen att råda bot på sviktande samhällsekonomi, sjukvårdskris och våldsbrott är att minska totalkonsumtionen av alkohol.

Världshälsoorganisationen (WHO) har tagit fasta på alkoholens stora medicinska och sociala skadeverkningar när man antog målsättningen att alkoholkonsumtionen skall minska med minst 25 % från 1980 till år 2000. Sveriges riksdag ställde sig 1985 bakom detta mål. Sedan dess har totalkonsumtionen tvärtom stadigt gått uppåt i vårt land. Därför är det nu dags att överväga mera långtgående restriktioner.

Det ansåg också de 200 professorer i medicin, 6 000 läkare, 1 800 poliser och 200 000 andra som tillsammans med sjuksköterskeförbundet och en rad nykterhetsrörelser och kristna samfund redan 1987 krävde ett 3-årigt vetenskapligt planerat och genomfört försök med inköpsbegränsning av alkohol. Sedan dess har läget förvärrats ytterligare, inte minst när det gäller ungdomarnas alkoholbruk. Därför begär nu också socialstyrelsen att få regeringens uppdrag att utreda inköpsbegränsning av alkohol. Det finns även lands-ting som krävt att inköpsbegränsning skall införas.

Eftersom alkoholkonsumtionen inte visat tendens att minska enligt fastställt mål utan i stället ökat bör mer långtgående restriktioner såsom t.ex. en inköpsbegränsning övervägas. Socialstyrelsen bör därför få i uppdrag av regeringen att utreda detta.

Systembolaget bör även i fortsättningen ha medansvar för och självständiga uppgifter när det gäller upplysning om alkoholens hälsorisker. All erfarenhet från handeln visar att självbetjäningsbutiker ökar försäljningen. Det finns ingen anledning att anta att konsumentens beteende skulle avvika från den regeln just när det gäller alkoholvaror. Därför bör Systembolagets försök med självbetjäningsbutiker upphöra. Varningstext bör också införas på burkar och flaskor.

Många människor, som missbrukar alkohol, skulle ha stor hjälp av att inte ha inköpsrätt. Risken att förlora sin inköpsrätt skulle också kunna hindra langning. Möjlighet till en effektivt fungerande avstängning från inköp på Systembolaget bör därför införas. Avstängning bör kunna ske då någon dömts för langning eller annan alkoholbetingad brottslighet. Detta bör inne-

bära att inköpsrätten förloras för flera år framåt. Avstängning bör också kunna ske för att underlätta missbruksvård och kontraktsvård. Avstängning bör vidare kunna ske som ett led i kriminalvård eller på egen begäran från enskilda. En legitimationskontroll, som upprätthåller dessa regler, bör införas.

Mot. 1989/90
So236

Hemställan

Med anledning av det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående inköpsbegränsning av alkohol,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående självbetjäningbutiker,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående varningstext på burkar och flaskor,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om möjlighet till avstängning från inköp på Systembolaget.

Stockholm den 22 januari 1990

Ingrid Ronne-Björkqvist (fp)

Erling Bager (fp)